

Frumvarp til laga

um breytingu á lögum um atvinnuréttindi útlendinga, nr. 97/2002 (tímabundið atvinnuleyfi).

Flm.: Arndís Anna Kristínardóttir Gunnarsdóttir, Ásthildur Lóa Þórsdóttir,
Björn Leví Gunnarsson, Eyjólfur Ármannsson, Gísli Rafn Ólafsson,
Guðmundur Ingi Kristinsson, Halldóra Mogensen, Helga Vala Helgadóttir,
Inga Sæland, Jakob Frímagn Magnússon, Jóhann Páll Jóhannsson,
Oddný G. Harðardóttir, Sigmar Guðmundsson, Tómas A. Tómasson,
Valgerður Árnadóttir, Þorbjörg Sigríður Gunnlaugsdóttir,
Þórhildur Sunna Ævarsdóttir.

1. gr.

Orðin „dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða“ og „dvalarleyfi á grundvelli sérstakra tengsla við landið“ í a-lið 1. mgr. 11. gr. laganna falla brott.

2. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 1. másl. 1. mgr. 12. gr. laganna:

- Orðin „tímabundið atvinnuleyfi sem tengist dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða eða dvalarleyfi á grundvelli sérstakra tengsla við landið skv. 11. gr. laganna“ falla brott.
- Á eftir orðunum „alþjóðlegrar verndar“ kemur: mannúðarsjónarmiða eða sérstakra tengsla við landið.

3. gr.

Við 1. mgr. 22. gr. laganna bætast tveir nýir stafliðir, svohljóðandi:

- Útlendingar sem hafa fengið dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða samkvæmt lögum um útlendinga.
- Útlendingar sem hafa fengið dvalarleyfi á grundvelli sérstakra tengsla við landið samkvæmt lögum um útlendinga.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

Frumvarp þetta var lagt fram á 152. löggjafarþingi (201. mál) en náði ekki fram að ganga og er nú endurflutt óbreytt. Með frumvarpinu er lagt til að útlendingar sem hafa fengið dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða eða vegna sérstakra tengsla við landið samkvæmt lögum um útlendinga verði undanþegnir kröfu um tímabundið atvinnuleyfi hér á landi. Með því er átt við að þeir einstaklingar sem fá dvalarleyfi hér á landi á grundvelli mannúðarsjónarmiða, t.d. vegna þess að þeir uppfylla ekki skilyrði þess að fá alþjóðlega

vernd, þurfi ekki að sækja um atvinnuleyfi sérstaklega heldur verði þeim heimilt að vinna þegar þeir hafa fengið dvalarleyfi.

Núverandi fyrirkomulag leiðir til þess að hér á landi dvelur talsverður fjöldi einstaklinga sem hefur fengið heimild til dvalar af framangreindum ástæðum, án þess að hafa heimild til þess að sjá fyrir sér með atvinnuþátttöku. Atvinnuleyfisumsóknir einstaklinga með dvalarleyfi af þessu tagi eru jafnan samþykktar hjá Vinnumálastofnun, en ferlið felur engu að síður í sér hindranir sem takmarka aðgengi þeirra að vinnumarkaði.

Breytingarnar sem lagðar eru til í frumvarpi þessu hafa áður verið lagðar fram í frumvarpi dómsmálaráðherra um breytingu á lögum um útlendinga og lögum um atvinnuréttindi útlendinga (602. mál á 151. lögjafarþingi). Það frumvarp er þó þeim ágalla haldið að þrátt fyrir þær jákvæðu breytingar sem var að finna í 36., 37. og 40. gr. þess, hefur frumvarpið að geyma aðrar breytingar á lögum um útlendinga sem ágreiningur er um. Hafa þær komið í veg fyrir að þær óumdeildu breytingar sem hér eru lagðar til nái fram að ganga.

Um einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Samkvæmt 1. mgr. 11. gr. laga um atvinnuréttindi útlendinga er í undantekningartilvikum heimilt að veita tímabundið atvinnuleyfi vegna tiltekins starfs hér á landi hafi útlendingi áður verið veitt bráðabirgðadvalarleyfi, dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða, dvalarleyfi fyrir hugsanlegt fórnarlamb mansals, dvalarleyfi fyrir fórnarlamb mansals, dvalarleyfi fyrir foreldra, dvalarleyfi á grundvelli sérstakra tengsla við landið eða dvalarleyfi á grundvelli lögmæts tilgangs samkvæmt lögum um útlendinga að uppfylltum skilyrðum b-, c- og d-liðar 1. mgr. 7. gr. laganna.

Lagt er til að tilvísun í dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða og dvalarleyfi á grundvelli sérstakra tengsla við landið verði felld brott úr framangreindri upptalningu. Er þessi breyting í samræmi við þá breytingu sem lögð er til í 3. gr. frumvarpsins þar sem lagt er til að útlendingar sem fengið hafa slík dvalarleyfi verði undanþegnir kröfu um tímabundið atvinnuleyfi skv. 1. mgr. 22. gr. laganna.

Um 2. gr.

Samkvæmt 1. másl. 1. mgr. 12. gr. laga um atvinnuréttindi útlendinga er heimilt að veita tímabundið atvinnuleyfi vegna starfa nánustu aðstandenda íslensks ríkisborgara eða útlendinga sem hefur tímabundið atvinnuleyfi skv. 8. gr. laganna, tímabundið atvinnuleyfi sem tengist dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða eða dvalarleyfi á grundvelli sérstakra tengsla við landið skv. 11. gr. laganna, tímabundið dvalarleyfi á grundvelli alþjóðlegrar verndar samkvæmt lögum um útlendinga eða ótímabundið dvalarleyfi samkvæmt lögum um útlendinga að uppfylltum skilyrðum 1. mgr. 7. gr. laganna.

Með grein þessari er lagt til að í stað þess að kveða á um að heimilt sé að veita tímabundið atvinnuleyfi vegna starfa nánasta aðstandanda útlendinga sem hefur tímabundið atvinnuleyfi sem tengist dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða eða dvalarleyfi á grundvelli sérstakra tengsla við landið skv. 11. gr. laganna verði kveðið á um að heimilt sé að veita tímabundið atvinnuleyfi vegna starfa nánasta aðstandanda framangreindra aðila sem hafa dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða samkvæmt lögum um útlendinga eða dvalarleyfi á grundvelli sérstakra tengsla við landið samkvæmt lögum um útlendinga. Um er að ræða efnislega breytingu þess efnis að ekki verður lengur gerð krafa um að sá aðstandandi sem réttur er byggður á sé með atvinnuleyfi. Sé einstaklingi veitt dvalarleyfi á grundvelli

mannúðarsjónarmiða, og maka hans makaleyfi, þá geti makinn fengið atvinnuleyfi samkvæmt ákvæðinu án þess að aðstandandinn með mannúðarleyfið sé með atvinnuleyfi.

Breytingin er í samræmi við 1. og 3. gr. frumvarpsins, þar sem ekki verður lengur gerð krafa um að útlendingur með dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða eða vegna sérstakra tengsla við landið, sá er nánasti aðstandandi viðkomandi gæti byggt rétt sinn á, hafi atvinnuleyfi. Verður þá um leið óþarft að takmarka réttindi nánasta aðstandanda útlendingis við það að útlendingurinn hafi atvinnuleyfi.

Um 3. gr.

Í 1. mgr. 22. gr. laga um atvinnuréttindi útlendinga eru tilgreindir þeir einstaklingar sem undanþegnir eru kröfu um tímabundið atvinnuleyfi hér á landi. Með 3. gr. frumvarpsins er lagt til að við ákvæðið bætist tveir nýir stafliðir, g- og h-liður, þar sem kveðið verði á um að útlendingar sem veitt hefur verið dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða eða vegna sérstakra tengsla við landið, samkvæmt lögum um útlendinga, verði jafnframt undanþegnir kröfu um tímabundið atvinnuleyfi hér á landi.